LAUSUNTO
14.9.26

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 125/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityistielain muuttamisesta

YLEISTÄ

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja toteaa yleisesti.

MTK pitää voimassa olevaa yksityistielakia kokonaisuutena toimivana ja katsoo, että esitetyt muutokset ovat pääosin tarpeellisia täsmennyksiä ja ajanmukaistuksia. Muutoksilla vastataan useisiin käytännössä ilmenneisiin ongelmiin tiekuntien hallinnossa, yksityisteiden ylläpidossa sekä tiedonsaannissa.

MTK korostaa, että yksityistiet sijaitsevat pääosin yksityisessä omistuksessa ja ovat Maa- ja metsätalouden, huoltovarmuuden sekä maaseudun elinvoiman kannalta keskeisessä roolissa. Muutoksia tulee arvioida sekä tiekuntien toimivuuden että maanomistajan omaisuudensuojan ja oikeusturvan näkökulmasta.

MTK katsoo, että esitysluonnos vastaa pääosin hyvin tiekuntien ja yksityisteiden käytännön tarpeisiin. Erityisesti tiedonsaantia ja sähköistä viestintää koskevat täsmennykset ovat ajanmukaisia. Soveltamisessa on kuitenkin pidettävä huolta siitä, että maanomistajan oikeudet ja tienpidon tarpeet säilyvät tasapainossa.

MTK haluaa kuitenkin huomauttaa, että Metsäsektorin kannalta suurimmat yksityistieverkoston haasteet liittyvät usein mm. metsäteiden perusparannusrahoitukseen ja tieverkoston kuntoon ja kantavuuteen. HE 125/2026 vp keskittyy pääasiassa hallinnollisten menettelyjen kehittämiseen eikä ratkaise näitä metsätalouden kannalta keskeisiä rakenteellisia kysymyksiä, jotka ovat haastavia huoltovarmuudelle, turvallisuudelle sekä metsäsektorin toimintakyvylle.

YKSITYISKOHDAT

5 § Tiealueen sekä näkemä- ja suoja-alueen raivaaminen
MTK pitää esitettyä täsmennystä pääosin kannatettavana. Liikenneturvallisuutta vaarantavien esteiden poistamismahdollisuuden selkeyttäminen on tarpeen, ja muutos parantaa erityisesti maa- ja metsätalouden raskaan liikenteen turvallisuutta yksityisteillä.

MTK korostaa kuitenkin, että:

- *poistamistoimenpiteiden tulee perustua todelliseen liikenneturvallisuuden vaarantumiseen,*
- *sääntelyn soveltaminen ei saa laajentua tiealueen tai erikseen määrätyn näkemä- tai suoja-alueen ulkopuolelle.*
- *Soveltamiskäytännössä on varmistettava, ettei tieoikeuden nojalla puututa maanomistajan oikeuksiin laajemmin kuin on liikenneturvallisuuden kannalta välttämätöntä.*

25 § Liikenteenohjauslaitteen asettaminen

MTK katsoo, että pykälää tai sen perusteluja tulisi täsmentää niin, että liikenteenohjauslaitteiden asettamisen perusteeksi todetaan selkeästi myös tien suojaaminen ja siitä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen. Tämä on erityisen tärkeää painorajoitusten osalta, jotka ovat keskeinen keino suojata yksityisteitä kelirikkoaikoina ja estää tien vaurioitumista. Selkeä sääntely tukee tiekuntien mahdollisuuksia huolehtia tien pitkäjänteisestä kunnossapidosta.

30 § Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen tiealueelle

MTK pitää esitettyä muutosta perusteltuna ja tarpeellisena. Yksittäisiä kiinteistöjä palvelevien liittymäjohtojen käsittely koko tiekunnan kokouksessa on osoittautunut tarpeettoman raskaaksi menettelyksi.

MTK.n näkemyksen mukaan on myönteistä, että tiekunnan lupa säilyy ja niiden tieosakkaiden kuuleminen turvataan, joiden kiinteistön alueelle johdot sijoitetaan.

MTK korostaa, että tekniset ratkaisut on sovitettava yhteen tienpidon tarpeiden kanssa ja että mahdolliset haitat tien rakenteille, kuivatukselle tai tulevalle kunnossapidolle tulee ehkäistä ja tarvittaessa korvata asianmukaisesti.

Infrastruktuurin rakentaminen on tärkeää, mutta tiekuntien ja maanomistajien oikeuksien tulee säilyä tasapainossa

42 § Tiemaksujen ja käyttömaksujen periminen

MTK pitää tärkeänä, että tiemaksujen suora ulosottokelpoisuus säilyy, sillä se on tiekuntien toiminnan ja tienpidon rahoituksen keskeinen edellytys. Tieosakkaan oikeusturva toteutuu ensisijaisesti mahdollisuudella moittia maksuunpanoluetteloa käräjäoikeudessa.

49 § Tiekunnan perustaminen

MTK pitää kannatettavana täsmennystä, jonka mukaan tiekunnan perustaminen tieosakkaiden kokouksessa edellyttää kokouksessa edustettujen osakkaiden yksimielisyyttä.
Muutos selkeyttää oikeustilaa ja ratkaisee käytännössä ilmenneitä ongelmia tilanteissa, joissa kaikkia osakkaita ei tavoiteta yrityksistä huolimatta. Samalla se turvaa tieosakkaiden oikeussuojaa.

50 a § Osakasluettelo

MTK pitää ajantasaista osakasluetteloa välttämättömänä tiekuntien toimivan hallinnon ja tieosakkaiden tiedonsaannin kannalta.

MTK:n näkökulmasta on tärkeää, että:

- *tieosakkailla on velvollisuus huolehtia yhteystietojensa ajantasaisuudesta,*
- *tiekunnilla on käytössään ajantasaiset tiedot kokouskutsuja ja hallintoa varten.*

58 § Tiekunnan kokous

MTK kannattaa esitystä, jolla tiekunnan toimivaltaa laajennetaan koskemaan myös muiden kuin tiekunnan itsensä myöntämien yksittäisten tieoikeuksien lakkauttamista silloin, kun ne ovat käyneet tarpeettomiksi.

Muutos sujuvoittaa tiekuntien toimintaa ja vähentää tarvetta käynnistää yksityistietoimituksia tilanteissa, joissa tieoikeus on selvästi menettänyt merkityksensä. Tieoikeuden haltijaa tulee kuitenkin kuulla ennen poistamista.

61 § Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

MTK pitää esitettyjä täsmennyksiä perusteltuina. Tieosakkaiden tiedonsaannin parantaminen ja yhteystietojen kohtuullinen selvittämisvelvollisuus edistävät osallistumismahdollisuuksia ja tiekuntien toimivuutta.
Kuolinpesää koskeva yhteyshenkilömalli on selkeä ja vähentää tiekuntien hallinnollista taakkaa rajoittamatta osakkaiden oikeuksia.

62 § Tiekunnan kokouksen pöytäkirja
MTK pitää tarpeellisena, että tieosakkaalla on oikeus saada pöytäkirja sähköisesti tai pyynnöstä paperisena jäljennöksenä. Mahdollisuus periä kohtuullinen maksu paperisten asiakirjojen toimittamisesta on perusteltu.

63 § Tiekuntaan kohdistuvat muutokset
MTK pitää erittäin tärkeänä, että tien tai tienosan erottaminen tiekunnasta edellyttää erotettavan alueen tieosakkaiden nimenomaista suostumusta. Tämä turvaa maanomistajan oikeudet ja ehkäisee kohtuuttomia enemmistöratkaisuja.

71 § Yksityistietoimitus
MTK kannattaa esitettyä muutosta, jonka mukaan yksityistietoimituksessa voidaan määrätä oikeudettomasti asetettu sulkulaite poistettavaksi. Muutos selkeyttää oikeustilaa ja vähentää pitkittyneitä ristiriitatilanteita.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.

Marko Mäki-Hakola
Metsäjohtaja